

Konvensjon om bevisopptak i utlandet på sivil- og handelsrettens område av 18. mars 1970 (bevisopptakskonvensjonen)

KAPITTEL I - RETTSANMODNINGER

Artikkel 1

På sivil- og handelsrettens område kan en judisiell myndighet i en kontraherende stat i samsvar med bestemmelsene i lovgivningen i denne stat ved en rettsanmodning be den kompetente myndighet i en annen kontraherende stat å foreta bevisopptak eller andre rettshandlinger.

En anmodning må ikke brukes til å oppnå bevis som ikke skal brukes i en anlagt eller påtenkt rettssak.

Uttrykket «andre rettshandlinger» omfatter ikke forkynnelse av rettslige dokumenter, foreløpige forføyninger eller fullbyrdelse av avgjørelser.

Artikkel 2

Hver av de kontraherende stater skal utpeke en sentral myndighet til å motta rettsanmodninger som kommer fra en rettslig myndighet i en annen kontraherende stat og å oversende dem til den myndighet som er kompetent til å utføre dem. Den sentrale myndighet organiseres i samsvar med hver stats egen lovgivning.

Rettsanmodninger sendes til den sentrale myndighet i den stat der de skal utføres, uten å fremsendes gjennom noen annen myndighet i denne stat.

Artikkel 3

En rettsanmodning skal angi:

- (a) den myndighet anmodningen skriver seg fra og den myndighet som anmodes om å utføre den, dersom sistnevnte myndighet er kjent av den anmodende myndighet;
- (b) navn og adresse for partene og i tilfelle deres prosessfullmektiger;
- (c) sakens art og gjenstand og en kortfattet saksframstilling;
- (d) de bevis som skal opptas eller andre rettshandlinger som skal foretas.

Når det er hensiktsmessig skal anmodningen bl.a. angi:

- (e) navn og adresse for de personer som skal avhøres;
- (f) de spørsmål som skal stilles til de personer som skal avhøres, eller de faktiske forhold de skal forklare seg om;
- (g) dokumenter eller andre ting som skal undersøkes;
- (h) hvorvidt forklaringen Ønskes avgitt under ed eller forsikring og om det i tilfelle skal anvendes noe særskilt formular;
- (i) særskilte former som Ønskes brukt i samsvar med artikkel 9.

En anmodning kan også nevne opplysninger som trengs for anvendelsen av artikkel 11.

Det kan ikke kreves legalisering eller annen lignende formalitet.

Artikkel 4

En rettsanmodning skal være avfattet på språket til den myndighet som skal utføre anmodningen, eller være ledsaget av en oversettelse til dette språk.

En kontraherende stat skal likevel godta en anmodning på engelsk eller fransk eller en oversettelse til ett av disse språk, med mindre den har tatt forbehold etter artikkel 33.

En kontraherende stat som har mer enn ett offisielt språk, og som på grunn av sin interne lovgivning ikke kan godta anmodningen på ett av disse språk for hele sitt territorium, skal ved en erklæring angi hvilket språk som skal brukes i anmodninger eller oversettelse angående bevisopptak som skal utføres innen bestemte deler av territoriet. Dersom erklæringen uten rimelig grunn tilsidesettes, skal omkostningene med å oversette anmodningen bæres av den anmodende stat.

En kontraherende stat kan ved en erklæring angi det eller de språk ut over dem som er nevnt ovenfor, som kan benyttes i rettsanmodninger sendt til dens sentrale myndighet.

Enhver oversettelse som følger med en rettsanmodning, skal være bekreftet av en diplomatisk eller konsulær tjenestemann, en edsvoren translatør eller en annen person som er godkjent til det i en av de to stater.

Artikkel 5

Dersom den sentrale myndighet finner at anmodningen ikke er i samsvar med bestemmelsene i denne konvensjon, skal den straks underrette den myndighet i den anmodende stat som har fremsendt rettsanmodningen, og angi innsigelsene mot anmodningen.

Artikkel 6

Dersom den myndighet som har mottatt en rettsanmodning ikke er kompetent til å utføre den, skal anmodningen uten opphold videresendes til den myndighet i samme stat som etter denne stats lovgivning er kompetent til å utføre den.

Artikkel 7

Dersom den anmodende myndighet ber om det, skal den underrettes om tid og sted for rettshandlingen, slik at vedkommende parter og i tilfelle deres prosessfullmektiger kan være til stede. Meddelelsen sendes direkte til partene eller deres prosessfullmektiger når myndigheten i den anmodende stat ber om det.

Artikkel 8

En kontraherende stat kan erklære at rettsmedlemmer fra en anmodende myndighet i en annen kontraherende stat kan være til stede ved utførelsen av en rettsanmodning. Det kan kreves tillatelse på forhånd fra den kompetente myndighet som utpekes av den stat som avgir slik erklæring.

Artikkel 9

Den rettslige myndighet som utfører en rettsanmodning, skal benytte sitt eget lands lover når det gjelder den fremgangsmåte og saksbehandling som skal følges.

En henstilling fra den anmodende myndighet om å bruke en særskilt fremgangsmåte skal likevel etterkommes, såfremt denne ikke er uforenelig med den interne lovgivning i den stat der anmodningen utføres, eller ikke kan benyttes på grunn av intern praksis i denne stat eller på grunn av praktiske vansker.

En rettsanmodning skal utføres snarest mulig.

Artikkel 10

Ved utførelsen av en rettsanmodning skal den anmodete myndighet anvende passende tvangsmidler i de tilfelle og i den utstrekning som er fastsatt i den interne lovgivning for utførelse av anmodninger fra myndigheter i dens eget land eller av anmodninger fremsatt av partene i interne rettssaker.

Artikkel 11

En person kan nekte å avgi bevis under utførelse av en rettsanmodning dersom han har rett eller plikt til det etter

- (a) lovgivningen i den stat der rettsanmodningen utføres, eller
- (b) lovgivningen i den anmodende stat, og hans plikt eller rett er angitt i rettsanmodningen eller er blitt bekreftet av den anmodende myndighet overfor den anmodete myndighet på dennes foranledning.

En kontraherende stat kan erklære at den dessuten vil anerkjenne rettigheter og plikter etter lovgivningen i andre stater enn den anmodende stat eller den stat der anmodningen utføres, i den utstrekning det er angitt i erklæringen.

Artikkel 12

En rettsanmodning kan bare nektes etterkommet når

- (a) utførelsen faller utenfor de rettslige myndigheters funksjoner i den stat der anmodningen skal utføres, eller
- (b) denne stat finner at utførelsen ville innebære et inngrep i dens selvstendighet eller sikkerhet.

Utførelsen kan ikke nektes bare fordi sakens gjenstand etter den interne lovgivning i den stat hvor anmodningen skal utføres, hører under den eksklusive kompetanse til domstolene i denne stat eller fordi den interne lovgivning ikke tillater det søksmål eller rettergangsskritt som ligger til grunn for anmodningen.

Artikkel 13

Den anmodete myndighet skal sende de dokumenter som godtgjør at anmodningen er utført, til den anmodende myndighet gjennom samme kanal som ved fremsettelsen av anmodningen.

I ethvert tilfelle hvor anmodningen helt eller delvis ikke etterkommes, skal den anmodende myndighet straks underrettes som foran nevnt og opplyses om grunnen.

Artikkel 14

Utførelsen av rettsanmodningen skal ikke medføre krav om refusjon av gebyr eller omkostninger av noe slag.

Den stat der anmodningen er utført, kan likevel kreve at den stat som anmodningen skriver seg fra, refunderer utgifter til sakkyndige og tolker og utgifter som skyldes at det har vært benyttet en særlig fremgangsmåte som den anmodende stat har bedt om etter artikkel 9 annet ledd.

Overlater den lovgivning som gjelder for den anmodete myndighet, til partene selv å skaffe bevisene, og er den anmodete myndighet ikke selv i stand til å utføre anmodningen, kan den, etter å ha innhentet samtykke fra den anmodende myndighet, utpeke en passende person til å utføre anmodningen. Den anmodete myndighet skal, når samtykket innhentes, oppgi hva en slik fremgangsmåte omtrent vil koste. Dersom den anmodende myndighet samtykker, skal den refundere omkostningene; uten samtykke er den anmodende myndighet ikke ansvarlig for omkostningene.

KAPITTEL II - BEVISOPPTAK VED DIPLOMATISKE ELLER KONSULÆRE REPRESENTANTER OG VED SÆRLIG UTPEKTE PERSONER («COMMISSIONERS»).

Artikkel 15

På sivil- og handelsrettens område kan en diplomatisk eller konsulær representant for en kontraherende stat uten anvendelse av tvangsmidler oppta bevis på en annen kontraherende stats territorium og innenfor det område han har sine funksjoner fra statsborgere i den stat han representerer i saker som er reist for domstolene i denne stat.

En kontraherende stat kan erklære at bevisopptak bare må foretas av en diplomatisk eller konsulær representant som har fått tillatelse etter søknad som han eller noen på hans vegne har inngitt til den kompetente myndighet, utpekt av den erklærende stat.

Artikkel 16

En diplomatisk eller konsulær representant for en kontraherende stat kan på en annen kontraherende stats territorium og innenfor det område han har sine funksjoner, uten anvendelse av tvangsmidler også oppta bevis fra statsborgere i den stat der han utøver sine funksjoner eller statsborgere i en tredje stat i saker som er reist for domstolene i den stat han representerer, dersom:

- (a) en kompetent myndighet utpekt av den stat hvor han utøver sine funksjoner, har gitt tillatelse til det, enten generelt eller for det enkelte tilfelle, og
- (b) han overholder de vilkår som den kompetente myndighet har satt i tillatelsen.

En kontraherende stat kan erklære at bevisopptak etter denne artikkel kan foregå uten forutgående tillatelse.

Artikkel 17

På Sivil- og handelsrettens område kan enhver person som lovlig er utpekt som «commissioner» i dette øyemed, uten anvendelse av tvangsmidler oppta bevis på en

kontraherende stats territorium i saker som er reist for domstolene i en annen kontraherende stat, dersom

- (a) en kompetent myndighet utpekt av den stat hvor bevisopptaket foregår, har gitt tillatelse til det, enten generelt eller for det enkelte tilfelle, og
- (b) han overholder de vilkår som den kompetente myndighet har satt i tillatelsen.

En kontraherende stat kan erklære at bevisopptak etter denne artikkel kan foregå uten forutgående tillatelse.

Artikkel 18

En kontraherende stat kan erklære at en diplomatisk eller konsulær representant eller en «commissioner» som har adgang til å foreta bevisopptak etter artiklene 15, 16 eller 17, kan henvende seg til en kompetent myndighet, utpekt av den erklærende stat, for å få passende bistand til å gjennomføre bevisopptaket ved bruk av tvang. Erklæringen kan fastsette slike vilkår den erklærende stat finner rimelig.

Dersom myndigheten imøtekommer anmodningen, skal den anvende ethvert tvangsmiddel som er passende og fastsatt i dens lovgivning for interne rettssaker.

Artikkel 19

Den kompetente myndighet kan, når den gir tillatelse som nevnt i artiklene 15, 16 eller 17 eller imøtekommer anmodning som nevnt i artikkel 18, fastsette de vilkår den finner rimelige, blant annet om tid og sted for bevisopptaket. Likeledes kan den kreve å få varsel om tid og sted for bevisopptaket i god tid i forveien; i så fall skal myndigheten ha rett til å la en representant være til stede ved bevisopptaket.

Artikkel 20

Personer som berøres av et bevisopptak etter dette kapittel, kan la seg bistå av prosessfullmektig.

Artikkel 21

Når en diplomatisk eller konsulær representant eller en «commissioner» har tillatelse til å oppta bevis etter artiklene 15, 16 eller 17 -

- (a) kan han oppta bevis av enhver art som ikke er i strid med lovgivningen i den stat der beviset opptas eller med tillatelse som er gitt etter de nevnte artikler, og han kan innenfor de samme grenser la en forklaring edfeste eller bekrefte med forsikring;
- (b) skal en anmodning til en person om å møte eller avgi bevis være avfattet på det språk som brukes på det sted der bevisopptaket finner sted, eller være ledsaget av en oversettelse til dette språk, med mindre mottakeren er statsborger i den stat rettssaken er reist;
- (c) skal anmodningen opplyse personen om at han kan la seg bistå av prosessfullmektig; dersom den stat der bevisopptaket finner sted ikke har avgitt erklæring som nevnt i artikkel 18, skal anmodningen også opplyse ham om at han ikke er tvunget til å møte eller å avgi bevis;
- (d) kan bevisopptaket skje på den måte som foreskrevet i lovgivningen i den stat rettssaken er reist, med mindre en slik fremgangsmåte er forbudt etter lovgivningen i den stat der bevisopptaket finner sted;

(e) kan den person som anmodes om å avgi bevis, påberope seg slik rett eller plikt til å nekte å gi bevis som nevnt i artikkel 11.

Artikkel 22

Det at et bevisopptak etter fremgangsmåten i dette kapittel ikke har latt seg gjennomføre fordi vedkommende person har nektet å avgi bevis, skal ikke være til hinder for at det senere anmodes om bevisopptak etter kapittel I.

KAPITTEL III - ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 23

En kontraherende stat kan ved undertegningen, ratifiseringen eller tiltredelsen erklære at den ikke vil utføre rettsanmodninger som har til formål å oppnå den form for bevisopptak som i «Common law»-land er kjent som «pre-trial discovery of documents».

Artikkel 24

En kontraherende stat kan utpeke andre myndigheter i tillegg til den sentrale myndighet og skal fastsette utstrekningen av deres kompetanse. En rettsanmodning skal likevel alltid kunne sendes til den sentrale myndighet.

Forbundsstater skal kunne utpeke mer enn én sentral myndighet.

Artikkel 25

En kontraherende stat som har mer enn ett rettssystem, kan utpeke myndighetene innenfor ett av systemene som enekompetente til å utføre rettsanmodninger etter denne konvensjon.

Artikkel 26

Når det er nødvendig av forfatningsmessige grunner, kan en kontraherende stat be den anmodende stat å refundere de gebyrer og omkostninger i forbindelse med utførelsen av rettsanmodningen som gjelder forkynning av pålegg til en person om å møte, dekning av møtegodtgjørelse til den som avgir forklaring, og utgifter med utskrift av bevisopptaket.

Dersom en stat har kommet med en begjæring etter foregående ledd, kan enhver annen kontraherende stat kreve refusjon av tilsvarende gebyr og omkostninger av denne stat.

Artikkel 27

Bestemmelsene i denne konvensjon skal ikke være til hinder for at en kontraherende stat -

- (a) erklærer at rettsanmodninger kan oversendes til dens rettslige myndigheter gjennom andre kanaler enn foreskrevet i artikkel 2;
- (b) i sin interne lovgivning eller praksis tillater at enhver rettshandling etter denne konvensjon foretas på mindre restriktive vilkår;
- (c) i sin interne lovgivning eller praksis tillater andre fremgangsmåter for bevisopptak enn foreskrevet i denne konvensjon.

Artikkel 28

Denne konvensjon skal ikke være til hinder for at to eller flere kontraherende stater blir enige om å fravike –

(a) bestemmelsene i artikkel 2 om oversendelse av rettsanmodninger;

(b) bestemmelsene i artikkel 4 om de språk som kan brukes;

(c) bestemmelsene i artikkel 8 om at rettsmedlemmer kan være til stede ved utførelse av rettsanmodningen;

(d) bestemmelsene i artikkel 11 om rett og plikt for et vitne til å nekte å avgi bevis;

(e) bestemmelsene i artikkel 13 om fremgangsmåten ved tilbakesendelse av utførte anmodninger til den anmodende myndighet;

(f) bestemmelsene i artikkel 14 om gebyrer og omkostninger;

(g) bestemmelsene i kapittel II.

Artikkel 29

Mellom stater som ratifiserer denne konvensjon, trer denne istedenfor artiklene 8-16 i konvensjonene om den sivile prosess undertegnet i Haag 17. juli 1905 og 1. mars 1954, for så vidt disse stater har sluttet seg til den ene eller begge av de nevnte konvensjoner.

Artikkel 30

Denne konvensjon skal ikke ha noen betydning for anvendelsen av artikkel 23 i konvensjonen av 1905 eller artikkel 24 i konvensjonen av 1954.

Artikkel 31

Tilleggsavtaler til konvensjonene av 1905 og 1954 skal anses å gjelde også denne konvensjon, når ikke vedkommende stater har bestemt noe annet.

Artikkel 32

Med unntak av artiklene 29 og 31 skal denne konvensjon ikke gripe inn i konvensjoner som de kontraherende stater har sluttet eller vil slutte seg til og som omfattes av denne konvensjon.

Artikkel 33

En stat kan ved undertegningen, ratifiseringen eller tiltredelsen helt eller delvis utelukke anvendelsen av bestemmelsene i artikkel 4 annet ledd og kapittel II. Andre forhold er det ikke adgang til.

Enhver kontraherende stat kan tilbakekalle et forbehold den har gjort; forbeholdets virkning opphører den sekstiende dag etter notifiseringen av tilbakekallelsen.

Når en stat har gjort et forbehold, kan enhver annen stat som forbeholdet berører, bruke den samme regel overfor den stat som har tatt forbeholdet.

Artikkel 34

En stat kan til enhver tid tilbakekalle eller modifisere en erklæring.

Artikkel 35

En kontraherende stat skal når ratifikasjons- eller tiltredelsesdokumentene deponeres, eller senere, underrette det nederlandske utenriksministerium om utpekingen av myndigheter som nevnt i artiklene 2, 8, 24 og 25.

Likeledes skal en kontraherende stat i tilfelle underrette ministeriet om

- (a) utpeking av de myndigheter som etter artiklene 15, 16 og 18 skal gi tillatelse eller anmodes om hjelp ved bevisopptak som utføres av diplomatiske eller konsulære representanter;
- (b) utpeking av de myndigheter som gir tillatelse til bevisopptak ved «commissioners» etter artikkel 17 og av dem som kan yte hjelp etter artikkel 18;
- (c) erklæringer som nevnt i artiklene 4, 8, II, 15, 16, 17, 18, 23 og 27;
- (d) enhver tilbakekallelse eller endring av de utpekinger og erklæringer som er nevnt ovenfor;
- (e) enhver tilbakekallelse av forbehold.

Artikkel 36

Vansker som måtte oppstå mellom kontraherende stater i forbindelse med anvendelsen av denne konvensjon, skal løses ad diplomatisk vei.

Artikkel 37

Denne konvensjon er åpen for undertegning av stater som var representert på den ellefte sesjon av Haag-konferansen for Internasjonal Privatrett.

Den skal ratifiseres og ratifikasjonsdokumentene skal deponeres i Nederlands Utenriksministerium.

Artikkel 38

Denne konvensjon trer i kraft den sekstiende dag etter at det tredje ratifikasjonsdokument er deponert i samsvar med artikkel 37, annet ledd.

For hver signatarstat som ratifiserer senere, trer konvensjonen i kraft den sekstiende dag etter deponeringen av ratifikasjonsdokumentet.

Artikkel 39

Enhver stat som ikke var representert på den ellefte sesjon av Haag-konferansen for Internasjonal Privatrett og som er medlem av konferansen, eller av De Forente Nasjoner eller av en underorganisasjon innen De Forente Nasjoner, eller som er part i Statuttene for Den Internasjonale Domstol, kan tiltre konvensjonen etter at den er trådt i kraft i samsvar med artikkel 38 første ledd.

Tiltredelsesdokumentet skal deponeres i Nederlands Utenriksministerium.

Konvensjonen trer i kraft for en tiltredende stat den sekstiende dag etter deponeringen av tiltredelsesdokumentet.

Konvensjonen vil bare få virkning i forholdet mellom den tiltredende stat og de kontraherende stater som har erklært at de godtar tiltredelsen. Slik erklæring skal deponeres i Nederlands Utenriksministerium, som skal fremsende en bekreftet kopi til hver av de kontraherende stater ad diplomatisk vei.

Konvensjonen skal tre i kraft mellom den tiltredende stat og den stat som har erklært at den godtar tiltredelsen, den sekstiende dag etter deponeringen av erklæringen.

Artikkel 40

Hver stat kan ved undertegningen, ratifikasjonen eller tiltredelsen erklære at konvensjonen skal gjelde for alle de territorier som den representerer internasjonalt, eller for en eller flere av disse. En slik erklæring får virkning fra konvensjonens ikrafttreden i forhold til vedkommende stat.

Etter dette tidspunkt skal en slik utvidelse notifiseres til Nederlands Utenriksministerium.

Konvensjonen trer i kraft for de territorier som omfattes av utvidelsen den sekstiende dag etter den notifikasjon som er nevnt i foregående ledd.

Artikkel 41

Denne konvensjon skal gjelde i fem år regnet fra den dag da den trådte i kraft etter artikkel 38, første ledd, også for de stater som ratifiserer eller tiltrer den senere.

Konvensjonen forlenges stilltiende for fem år om gangen, såfremt den ikke blir sagt opp.

En oppsigelse skal notifiseres til Nederlands Utenriksministerium senest seks måneder før utløpet av femårsperioden.

Oppsigelsen kan være begrenset til enkelte av de territorier som konvensjonen gjelder for.

Oppsigelsen har bare virkning i forhold til den stat som har oppsagt konvensjonen. Konvensjonen skal forbli i kraft for de andre kontraherende stater.

Artikkel 42

Nederlands Utenriksministerium skal notifisere følgende til de stater som omfattes av artikkel 37, og de stater som har tiltrådt konvensjonen etter artikkel 39:

- (a) undertegninger og ratifikasjoner etter artikkel 37,
- (b) datoen for konvensjonens ikrafttreden etter artikkel 38 første ledd,
- (c) tiltredelser etter artikkel 39 og den dato de trer i kraft,
- (d) utvidelser etter artikkel 40 og den dato de trer i kraft,
- (e) utpekinger, forbehold og erklæringer som nevnt i artikkel 33 og 35,
- (f) oppsigelser som nevnt i artikkel 41 tredje ledd.

Til bekreftelse herav har de undertegnede, som har behørig fullmakt, undertegnet denne konvensjon.

Utferdiget i Haag 18. mars 1970 i ett eksemplar, med samme gyldighet for den engelske og den franske tekst, som skal deponeres i den nederlandske regjerings arkiv, og hvorav en bekreftet kopi skal sendes på diplomatisk vei til hver stat som var representert på den ellefte sesjon av Haag-konferansen for Internasjonal Privatrett.

